

Guillame le Blanc

J U O K S U
– Fyysisiä mietiskelyjä

Suomentanut Tapani Kilpeläinen

Tämä on näyte.
Tilaa koko teos osoitteesta netn.fi.

niin & näin
Tampere 2018

RANSKANKIELINEN ALKUTEOS
Courir. Méditations physiques
© Flammarion, Paris, 2012

SUOMENNOS
© Tapani Kilpeläinen & Eurooppalaisen filosofian seura ry

ISBN-NUMERO
978-952-7189-33-7

KANSI
Pasi Romppanen

TAITTO
Susanna Laurola

PAINOTYÖ
Tallinnan kirjapaino-osakeyhtiö,
Tallinna 2018

KUSTANTAJA
Eurooppalaisen filosofian seura ry / *niin & näin*

FILI
FILIOLOGIEN INSTITUUTTI

FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus
on tukenut tämän kirjan kääntämistä

SISÄLLYS

1	Juokseminen tulee tyhjästä.	11
2	Maratoonari	18
3	Ensimmäinen kerta	22
4	Juoksen, siis olen	24
5	Kokemisen halu	29
6	Joutavanpäiväistäkö?	32
7	Filosofin muotokuva kestävyysjuoksijana	36
8	Metafysiikkojen kokeilija	40
9	Emil Zátopek	44
10	Armo tuli maailmaan kahdesti	49
11	Baudrillard Amerikassa	53
12	Näin tehdään juoksemalla	57
13	Maan koskettaminen	60
14	Tutkielma nomadologiasta	63
15	Juokseva filosofia	68
16	Alaston elämä	74
17	Juoksemisen sukupuoli.	78
18	Guy Drut	83
19	Kaksi englantilaista ja mantereet	86
20	Elämä radoilla	89

21	Toinen hengenveto	93
22	”On helpompi kuvitella maailmanloppu kuin kapitalismin loppu”	96
23	Desynkronisoitu	100
24	Hitauden ylistys	102
25	Presidentin ruumis.	105
26	Häivy!	109
27	Pakenijat	112
28	<i>Addict</i>	116
29	Kyborgi	121
30	Fyysisiä mietiskelyjä	123
31	<i>Run little rabbit run.</i>	129
32	Intohimoinen typeryys.	133
33	Haavoittuvuus	136
34	Rakastelkaa, älkää sotiko	139
35	Sentimentaaliset väkijoukot	144
36	Filosofiasta ja ruusuista	151
37	Utooppiset ruumiit.	154
38	Painovoima ja armo	157
39	Elämä matkan päässä, matkan kokeminen.	160
40	Kärsimisen nautinto	163
41	Zombit.	166
42	Voitto häviämällä	169
	Neljäkymmentäkaksi kirjoitusta ja satakunta sanaa	172
	Viitteet.	173

MARATOONARI

Maratonin alussa on kielitieteilijä, Collège de Francen professori Michel Bréal. Hän tahtoi suoda kunnianosoituksen kreikkalaiselle viestinviejälle Feidippideelle – jonka kerrotaan juosseen noin neljäkymmenen kilometrin matkan Ateenaan ilmoittamaan, että kreikkalaiset olivat voittaneet persialaiset Marathonissa – ja keksi ehdottaa maratonia Ateenan olympiakisoihin 1896 ja kertoi ideansa Pierre de Coubertinille⁷. Maratonjuoksu syntyi siis semantiikantutkimuksen ja mytologian sivujuonteena. Oppineen Bréalin kutsuun vastasi kreikkalainen paimen Spyridon Louís, joka käytti matkaan 2 tuntia 58 minuuttia ja 50 sekuntia⁸. Tämä tapahtui ennen kuin maratonista tuli kuninkaallinen juttu: matkaa pidennettiin, jotta Englannin kuninkaan Edvard VII:n perhe saisi mahdollisuuden seurata kilpailua niin, että Lontoon olympiamaraton 1908 alkaa Windsorin linnan edestä ja päättyy olympiastadionille kuninkaallisen aitien eteen. Matkan pituus oli siis 26 mailia ja 385 jaardia, toisin sanoen Kansainvälisen yleisurheiluliiton tunnustama maratonin nykyinen mitta 42,195 kilometriä. Collège de Francen professori Bréal uneksi ääneen urheilijoiden ylösnousemusruumiista ja keksi olympialaisten iskulauseen *Citius, Altius, Fortius* (”nopeammin, korkeammalle, voimakkaammin”), joka tuntuu sysivän urheilijoita kohti suorituskyvyn ihannetta. Onko se ohjelmanjulistus? Urheilijan ylösnousemusruumista ylistetään, koska se on oppituolista julistetun koruttoman tiedon virheetön vastine.

Entä Spyridon Louís? Kuvissa hänellä on kreikkalainen juhlapuku. Marousilainen paimen ei tyytynyt voittamaan ensimmäisissä olympialaisissa ja nousemaan kreikkalaisten kansallis-

sankariksi, jollaisena hänestä tuli jopa sanonta (Kreikassa sanotaan: ”juoksee niin kuin Louís”). Paljon myöhemmin, vuoden 1936 kesäolympialaisissa, hän ojensi Hitlerille oliivipuun oksan Olympian lehdosta. Paha kyllä loistokkaasta paimenesta tuli diktaattorin airut. Tavallisen ihmisen elämä näyttää näin astuneen historiaan kahdesti. Hintana oli halveksunta. Missään ei nimittäin ollut säädetty ennalta, että kaksikymmentäneljävuotias kreikkalaispaimen juoksisi maratonin kylänsä asukkailta saamissaan kengissä, ja vielä vähemmän, että hän menisi kärkeen 4 kilometriä ennen maalia ja jättäisi viisitoista muuta kilpailijaa yli 7 minuutilla taakseen⁹. Ellei niin sitten säätänyt alttius juoksemiseen, korkean paikan harjoittelu. Tämä elämä ei ollut mitään ja siitä tuli kaikki; oppimattoman elämä vastasi oppineen kutsuun, mutta lopulta siitä tuli pahamaineista elämää. Oliivipuun oksan ojentaminen diktaattorille merkitsi varmaa katoamista tulostaulukoista, muuttumista taas tuntemattomaksi, sillä elämästä tehtiin taas tuntematon. Louísin elämä muuttui elämäksi, jossa ei olisi koskaan pitänyt juosta. Legenda muuttui kertomukseksi pahamaineisesta elämästä aivan kuin maineesta maineettomuuteen olisi vain yksi askel. Tässä kuuluu vain loitto kaiku pyhän Spyridonin elämästä. Spyridon syntyi vuonna 270 Kyproksen saarella ja ryhtyi vanhempiansa tavoin paimeneksi, mutta sitten hän omistautui Jumalalle ja eli yksinkertaista elämää senkin jälkeen, kun hänestä tuli piispa. Arkki-mandriitta Vassilopoulos kertoo pyhimyselämäkerrassaan seuraavan kaskun: ”Uskovaisten uskon vahvistukseksi hän kiersi koko hiippakunnassaan jalan ja kieltäytyi kaikista muista liikkumiskeinoista. Kaikille lapsilleen, jotka pahoittelivat tästä aiheutuvaa suunnatonta uupumusta, hän vastasi: ’Käveleminen on lasten leikkiä paimenelle, joka on tottunut juoksemaan laumansa perässä’”. Vaikka sielunpaimenet ja tavalliset paimenet ovat näennäisesti lähellä toisiaan, juoksemista ja kävelyä erottaa tah-tilepo. Juokseminen kuuluu paimenelle, kun taas käveleminen on uskovaisen toimintaa; vain se nimittäin sallii mietiskelyn.

Synkän legendansa vuoksi Spyridon Louís muuttui poissa-oloksi, nimettömäksi. Samanlainen nimen puuttuminen leimaa

kaikkeaa nimeöntä elämää, joka juoksee eri puolilla maailmaa ja tunnistaa itsensä pikemminkin nuoresta kengättömästä paimenesta kuin Hitlerin kättä puristavasta palvotusta urheilijasta. Maratonin historia alkaa tästä elämästä. Esiin nousee erityisesti Abebe Bikila, joka voitti kengättömänä vuoden 1960 olympialaisissa. ”Ehkä olemme liian omistautuneita kommentaareille ymmärtääksemme, mitä elämät ovat”, kirjoitti Foucault¹⁰. Elämä on elämäkerta, mutta vielä enemmän se on ennustamattomuutta, joka ei kuulu itselleen.

Etiopialaisessa paimentolaiskylässä syntynyt Bikila pestautui keisarilliseen kaartiin auttaakseen perhettään. Hänen elämänsä oli yksinäistä: hän harjoitteli yksin kaksi vuotta ennen kuin muuan ruotsalainen yleisurheiluintoilija kiinnitti häneen huomiota¹¹. Hänen elämänsä oli työntäyteistä: hänestä tuli keisarillisen kaartin kuntovalmentaja, hänestä, paimenpojasta. Hänen elämänsä oli alastonta: hän harjoitteli kengittä eikä olympiakisoissa Italiassa löytänyt sopivia jalkineita. Niin hän lähti kisaan paljain jaloin ja voitti yöllä juostun kilpailun 2 tunnin, 15 minuutin ja 16 sekunnin ajalla. Hänen elämänsä oli vaatimatonta: kilpailun maalissa hän ei juonut eikä istunut, ja hän sysäsi pois huovan, jota hänelle tarjottiin lämmikkeeksi. Teeskentelemättä ja pidäkkeettömästi hän julisti: ”Keisarillisessa kaartissa on monta muuta juoksijaa, jotka olisivat voineet voittaa minun sijastani”. Hänen elämänsä oli kansallista: hän oli ensimmäinen musta afrikkalainen olympiavoittaja, hänestä tuli kansallissankari ja hän sai palkinnoksi auton ja asunnon. Hänen elämänsä löi leimansa onnettomuus: useita vuosia hänen vuonna 1964 saavuttamansa toisen olympiavoiton jälkeen, kun hän oli jo jonkin aikaa aiemmin loukkaantumisen vuoksi lakannut juoksemasta, hän jäi koko yöksi vangiksi kuplavalokkarinsa hylkyyn kamppaillen elämistään ennen kuin varhain aamulla ohi kulkenut paimen kutsui apua. Hänen elämänsä oli vamma: hän taisteli kahdeksan kuukautta kuolemaa vastaan, niska poikki, hänen jalkansa lakkasivat toimimasta, hän säilyi hengissä, siirtyi jousiammuntaan ja pyörätuolikelaukseen, ei pysähtynyt, ei pysähtynyt koskaan,

muuttui epätodennäköiseksi elämäksi, jota 65 000 ihmistä itki hautajaisissa. Hän oli *Maratoonari*.

Maraton on köyhien urheilua, osattomien, jotka eivät koskaan pääse kokonaan valoon: he ovat nimittäin tehneet köyhyyslupauksen. Juoksemalla maailman ympäri, kulkemalla sen kaikkia teitä pitkin nämä elämät oppivat olevansa vain väliaikaisia. Myöhemmin tulee päivä, jolloin maratoonarista tulee ammattilaisurheilija, mutta jo hänen silkka olemassaolonsakin uhmaa suuria globalisoituneita tossufirmoja, sillä maratoonari pitää edelleen kiinni puutteen filosofiasta. Juokseminen on siinä koe, joka kertoo, että on vain käymässä, että elämä on väliaikaista. Juoksemiseen sisältyy kiinni jäämisen lisäksi siirtymisen kiihkeys. Juoksemme itsemme kanssa, mutta myös itsemme perässä, itsemme ulkopuolella, maisemissa, jotka kutsuvat liikumaan.

niin & näin -kirjoissa ilmestynyt

1. MIKKO LAHTINEN (toim.), *Henkinen itsenäisyys*
2. MARTIN HEIDEGGER, *Silleen jättäminen*
3. RALPH WALDO EMERSON, *Luonto*
4. PEKKA PASSINMÄKI, *Kaupunki ja ihmisen kodittomuus*
– *Filosofinen analyysi rakentamisesta ja arkkitehtuurista*
5. QUENTIN SKINNER, *Kolmas vapauden käsite*
6. PERTTI AHONEN, *Vireällä mielellä*
– *Ymmärtämisen ja eettisyyden mielialat*
7. JULIEN OFFRAY DE LA METTRIE, *Ihmiskone*
8. T. P. USCHANOV, *Wittgenstein in Finland – A Bibliography 1928–2002*
9. MIKA HANNULA, JUHA SUORANTA & TERE VADÉN,
Otsikko uusiksi – Taiteellisen tutkimuksen suuntaviivat
10. TOMMI WALLENIUS, *Filosofian toinen – Levinas ja juutalaisuus*
11. DANIEL JUSLENIUS, *Suomen onnettomuus – De Miseriis Fennorum*
12. MICHEL ONFRAY, *Kapinallisen politiikka*
– *Tutkielma vastarinnasta ja taipumattomuudesta*
13. J. J. F. PERANDER, *Yhteiskunta uutena aikana & muita kirjoituksia*
14. JUSSI BACKMAN, *Omaisuus ja elämä*
– *Heidegger ja Aristoteles kreikkalaisen ontologian rajalla*
15. NICCOLÒ MACHIAVELLI, *Castruccio Castracandin elämä*
16. JUKKA PAASTELA (toim.), *Terrorismi*
– *Ilmiön tausta ja aikalaisanalyysyjä*
17. LAURI MEHTONEN, *Moderniteetin jäljillä*
– *Tekstejä aistisuudesta, tiedosta ja sivistyksestä*
18. ARTHUR SCHOPENHAUER, *Taito olla ja pysyä oikeassa*
– *Eristinen dialektiikka*
19. JUHA DRUFVA, *Unohdettuja ajatuksia etsimässä*
20. JUHA VARTO & HAKIM ATTAR, *Syvä laulu*
21. JUSSI BACKMAN & MIIKA LUOTO (toim.), *Heidegger*
– *Ajattelun aiheita*
22. KARI VÄYRYNEN, *Ympäristöfilosofian historia*
– *Maaäitimyttistä Marxiin*
23. TERE VADÉN, *Karhun nimi – Kuusi luentoa luonnosta*
24. GUY HAARSCHER, *Tunnustuksettomuus*
25. JOSÉ ORTEGA Y GASSET, *Ajatuksia tekniikasta*
26. TAPANI KILPELÄINEN (toim.), *Kääntökirja*
– *Kirjoituksia kääntämisen filosofiasta*

27. MARTIN HEIDEGGER, *Tekniikka ja käänne*
28. SIMONE WEIL, *Juurtuminen*
– *Alkusoitto ihmisvelvollisuuksien julistukselle*
29. MIKA HANNULA, *Suomalaisuudesta – Erään sukupolven tarina*
30. FRIEDRICH NIETZSCHE, *Tragedian synty*
31. EDMUND HUSSERL, *Geometrian alkuperä – Johdanto Jacques Derrida*
32. WILLIAM JAMES, *Pragmatismi*
– *Uusi nimi eräille vanhoille ajattelutavoille*
33. TUUKKA TOMPERI & HANNU JUUSO (toim.), *Sokrates koulussa*
– *Itsenäisen ja yhteisöllisen ajattelun edistäminen opetuksessa*
34. JUHA VARTO, *Tanssi maailman kanssa – Yksittäisen ontologiaa*
35. GIORGIO COLLI, *Nietzschen jälkeen – Miten tullaan filosofiksi*
36. FJODOR DOSTOJEVSKI, *Talvisia merkintöjä kesän vaikutelmista*
37. MIGUEL DE UNAMUNO, *Traaginen elämäntunto*
38. JOYCE CAROL OATES, *Nyrkkeilystä*
39. MARTIN HEIDEGGER, *Esitelmiä ja kirjoituksia osa II*
40. E. M. CIORAN, *Hajoamisen käsikirja*
41. MARIE-FRANCE DANIEL, LOUISE LAFORTUNE,
RICHARD PALLASCIO & PIERRE SYKES,
Matildan ja Taavetin matemaattiset seikkailut
42. MARIE-FRANCE DANIEL, LOUISE LAFORTUNE,
RICHARD PALLASCIO & PIERRE SYKES,
Matildan ja Taavetin seikkailut tieteen maailmassa
43. OSCAR BRENIFIER, *Keskusteleva opetus*
44. MAUGHN GREGORY, *Filosofiaa lapsille ja nuorille*
45. MARIE-FRANCE DANIEL, LOUISE LAFORTUNE,
RICHARD PALLASCIO & PIERRE SYKES,
Filosofoidaan matematiikasta ja luonnontieteistä
46. JOHN DEWEY, *Taide kokemuksena*
47. PIERRE HADOT, *Mitä on antiikin filosofia?*
48. MARTIN HEIDEGGER, *Mitä on metafysiikka?*
49. ANN MARGARET SHARP, *Nukkesairaala*
50. ANN MARGARET SHARP & LAURANCE JOSEPH SPLITTER,
Kuka minä olen? – Nukkesairaalan opettajanopas
51. SAMI PIHLSTRÖM, *Elämän ongelma – Filosofian eettinen ydin*
52. NORMAND BAILLARGEON, *Älyllisen itsepuolustuksen pikakurssi*
53. BEATE BØRRESEN, BO MALMHETER & TUUKKA TOMPERI,
Ajatellaan yhdessä – Taitavan ajattelun työkirja
54. ROGER-POL DROIT, *Filosofoidaan lasten kanssa*
55. LEENA KURKI & TUUKKA TOMPERI, *Väittely opetusmenetelmänä*
– *Kriittisen ajattelun, argumentaation ja retoriikan taidot käytännössä*

56. LUDWIG WITTMENSTEIN, *Ajatusliikkeitä*
– *Päiväkirjat 1930–1932 & 1936–1937*
57. SIMO KYLLÖNEN, JUHANA LEMETTI, NIKO NOPONEN
& MARKKU OKSANEN (toim.), *Kiista yhteismaista*
– *Garrett Hardin ja selviytymisen politiikka*
58. HERBERT MARCUSE, *Taiteen ikuisuus*
59. HEINRICH HEINE, *Romantiikan koulu*
60. MATTHEW B. CRAWFORD, *Elämän korjaajat*
– *Kädentaitojen ja käytännöllisen ammattityön ylistys*
61. TAPANI KILPELÄINEN, *Itsemurhan filosofia*
62. JULIAN BAGGINI & PETER S. FOSL, *Etiikan pikkujättiläinen*
63. FRIEDRICH HÖLDERLIN, *Teokset*
64. MICHEL DE CERTEAU, *Arkipäivän kekseliäisyys 1 – Tekemisen tavat*
65. ANTTI SALMINEN & TERE VADÉN, *Energia ja kokemus*
– *Naftologinen essee*
66. MICHEL FOUCAULT, *Klinikan synty*
67. JULIAN BAGGINI & PETER S. FOSL, *Ajattelun pikkujättiläinen*
68. ERMANNO BENCIVENGA, *Olipa toisen kerran*
– *52 ajattelemisen arvoista satua*
69. VILLE LÄHDE, *Niukkuuden maailmassa*
70. MICHEL DE CERTEAU, LUCE GIARD & PIERRE MAYOL,
Arkipäivän kekseliäisyys 2 – Asuminen, ruuanlaitto
71. MICHEL FOUCAULT, *Parhaat*
72. PIA HOUNI & PERTTU SALOVAARA (toim.), *Filosofi tavattavissa*
– *Ajatuksia filosofisesta elämästä*
73. VERA TRIPODI, *Sukupuolen filosofia*
74. ROBERTO CASATI & ACHILLE C. VARZI,
Ylittämättömiä yksinkertaisuuksia – 39 filosofista kompakertomusta
75. EDUARD HANSLICK, *Musiikille ominaisesta kauneudesta*
– *Yritys säveltaiteen estetiikan uudistamiseksi*
76. MESTARI ECKHART, *Jumalallisen lohdutuksen kirja*
77. TAPANI KILPELÄINEN, *Silmät ilman kasvoja – Kauhu filosofiana*
78. DAVID HUME, *Keskusteluja luonnollisesta uskonnosta*
79. FJODOR DOSTOJEVSKI, *Kulta-aika taskussa*
– *Kirjoituksia Venäjän maasta ja hengestä*
80. STEPHEN TOULMIN, *Argumentit – Luonne ja käyttö*
81. BELL HOOKS, *Rakkaus muuttaa kaiken*
82. GEORGES BATAILLE, *Uskontoteoria*
83. KENAN MALIK, *Monikulttuurisuus*

84. DANI RODRIK, *Globalisaation paradoksi*
– *Miksi globaalit markkinat, valtiot ja demokratia eivät sovi yhteen?*
85. HANNELE HUHTALA, SAMI SYRJÄMÄKI & JARKKO S. TUUSVUORI,
Ajatuspajoista innovaatiokumppanuuksiin. Tapaus Filosofian Akatemia
– *Raportti uusimmasta valmennuskonsultoinnista ja
julkisen järjenkäytön ohentuvasta kriittisyydestä*
86. KENAN MALIK, *Moraalin suuntaa etsimässä*
– *Etiikan maailmanhistoria*
87. J. L. AUSTIN, *Näin tehdään sanoilla*
88. EDMUND HUSSERL, *Filosofia ankarana tieteenä*
89. PETER MARSHALL, *Reformaatio*
90. TUUKKA TOMPERI, *Filosofianopetus ja pedagoginen filosofia*
– *filosofia oppiaineena ja kasvatuksena*
91. JUKKA MIKKONEN, *Metsäpolun filosofiaa*
92. FREDRIK LÅNG, *Kuva ja ajatus*
93. JAN-WERNER MÜLLER, *Mitä on populismi?*
94. GRAHAM PRIEST, *Logiikka*
95. ALDO LEOPOLD, *Sand Countyn almanakka ja luonnoksia sieltä täältä*
96. ELIO LUGARES, *Uni – sikeudet ja vaikeudet*
97. SAMI SYRJÄMÄKI (toim.), *Vapaus*
98. ANTTI SALMINEN & TERE VADÉN, *Elo ja anergia*
99. SARA AHMED, *Tunteiden kulttuuripolitiikka*
100. ANDRÉ SPICER, *Paskanjauhantabisnes*
101. MICHAEL POLLAN, *Toinen luonto – Puutarhurin oppivuodet*
102. GUILLAUME LE BLANC, *Juoksu – Fyysisiä mietiskelyjä*

Tilaukset
www.netn.fi/kirjat
niin & näin
PL 730
33101 TAMPERE